

ПРОГРАМСКА НАЧЕЛА ДСС ЗА СПРОВОЂЕЊЕ КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Култура уз језик, уколико пак, и језик није део саме културе, представља основни знак препознавања једног народа, његове духовности и његовог идентитета. *Arts longa - vita brevis*, кажу стари Латини. Уметност дуга а живот кратак. Дакле, вратимо се латинској мудрости. Тешко да ко данас зна, ко је био министар финансија у тренутку када је Нушић написао Народног посланика, тешко да неко данас зна ко је био на аустријском престолу у тренутку када генијални Стерија пише Кир Јању, када Моцарт компоњује Малу ноћну музику.

Ако сте при том мали народ, смештен у мали језик као завичај, онда је ваша обавеза да сачувате властити културни образац далеко већа. Зато је потребно имати јасно вођену културну и политичку мисао која прераста у нешто што се синергијски зове културна политика. А да би културна политика постојала поред оне истанчане синергије о којој смо говорили, потребно је задовољити још неке параметре.

По светским стандардима, уколико издвајате мање од 2 % националног бруто дохотка у културу, она не постоји или је сведена на ниво инцидента.

Култура мора бити демократизована, не сме бити привилегија престонице и већих градова.

Култура мора баштинити све традиционалне вредности, формирати властити рефлексивни систем вредности у односу на властиту стварност, другим речима мора сведочити о свом времену. Култура мора бити не само однос између ствараоца и конзумента, него мора постати начин живота, комуникације, мишљења. Довољно посебна са негованом свешћу о властитој посебности, довољно појединачна и особена да би могла бити општа и довољно отворена да трпи неопходну количину драгоцених утицаја.

Српски културни образац формира се готово читав један миленијум, градећи властиту посебност у ликовном, литерарном, архитектонском, музичком... Свој виталитет доказује у тренуцима апсолутне репресије отоманске пошасте, бранећи властиту самобитност аутентичним ремек делима усмене књижевности, са лирским и епским достигнућима хомеровске провинијенције, преживљавајући две германске окупације, преживљавајући након свега чак и вунена времена брозоморе. Она увек сведочи о свом времену, било да се ради о немањихким задужбинама, предкосовској епици или Дучићевој и Шантићевој лирици. Она проналази начин да одбрани властиту веродостојност пред кожним капутима партијских секретара, бране је корифеји попут Боре Пекића, Александра Поповића, Бећковића, Павловића, Булатовића... Она ће савладати и ово време, ма колико оно и ова власт, хотимице или нехотично, радили против властитог културног идентитета а тиме и против властитог народа. Српска култура опстаће упркос свему, чекајући време када ће о њој бринути ДСС. А биће то, како каже велики српски писац Петар Петровић Његош, брзијех дана.

Култура често представља већу и значајнију вредност и више афирмише земљу него неколико индустријских грана заједно. Дабоме, најчешће зависи од националног дохотка, богатства и државе и њених грађана али уколико Србија буде чекала да се обогати, да би се позабавила властитим културним обрасцем, бојати се да још дуго неће бити културна. Уосталом, пун стомак не пева елегије, каже Тацит, само несрећне љубави улазе у лектиру и читанке.

Дакле, схватајући културу и њен значај у афирмацији и ослобађању појединца, града, народа или државе, у афирмацији тог истог појединца или заједнице којој припада, њеном васпитању и подизању општег културног стандарда, укључујући ту и културу живљења, ДСС се залаже за потпуни културни препород, који подразумева не само промену културног модела, него и превредновање одређених етичких и идеолошких узора, уз усвајање нових и повратак старим, неправедно проскрибованим из политичких разлога, темељећи њихове вредности искључиво на естетским параметрима.

Како?

1. Суспензијом Закона о култури, израдом новог, прилагођеног Уставу РС, Закону о раду, српским културним потребама и специфичностима.
2. На основу овог темељног закона урадити законе о филму, позоришту, издаваштву и књижевству, музејима и галеријама, о заштити културних добара и споменика... и друга законска и подзаконска акта.
3. У првој години издвојити 2,4 процента из националног буџета и формирати буџет за културу, 0,6 процената квартално, тако што ће Министарство културе самостално располагати овим средствима. У другој години 2,6 процената, трећој 3 процента, четвртој 3,2 процента, што ће омогућити и значајнија инвестициона улагања.
4. Промена пореске политике и пореских закона, применом стимулативног и дестимулативног пореског модела. Максимално опорезовати шунд, кич и неукус у било ком појавном и медијском облику и то инвестирати у праве културне вредности.
5. Пирамидални културни образац, што значи снажан и развијен аматеризам, од сеоског до академског, преко система школовања, од основних уметничких школа до факултета, те на самом врху елитизована уметност која због поменутог пирамидалности има довољно конзумента.
6. Конзистентна и стална сарадња са министарствима науке, просвете, спорта и вера, СПЦ, САНУ, Матицом српском, осталим традиционалним верским заједницама...

7.
Потпуно интегрисање Републике Српске у наш културни простор што омогућава и Дејтонски споразум.
8.
Активна међународна сарадња.
9.
Реафирмација значаја и места Радио телевизије Србије и њених програмских опредељења. Само четири процента програма су информативне емисије. Стварањем јаким редакција производи врхунски документарни, научни, спортски, школски, дечји, музички, драмски, серијски, филмски програм. Национална телевизија мора бити у потрази за добрим програмом а не за рејтингом. Гледаност се појављује само као последица квалитетног програма.
10.
Односи са дијаспором. Понудити дијаспори врхунске културне садржаје, како филмске, музичке, позоришне, издавачке. Зауставити прогресивном пореском политиком гостовања "турбофолка" и осталог музичког ђубрета, што данас, нажалост, представља готово једини вид "културне бриге" матице према расејању.
11.
Деметрополизација и децентрализација културе. Деведесет процената свих културних догађања су у Београду. 97 процената у Београду, Новом Саду и Нишу. Постоје градови од неколико десетина хиљада становника, без иједног културног догађаја у години. Организовањем позоришних гостовања, гостовањем филхармоније, Кола, врхунских уметника и јачањем локалних културних институција променити тренутно стање.
12.
Решавање статуса слободних уметника као и потпуна правна и имовинска заштита ауторских и извођачких права.
13.
Изградња и формирање мреже националних фестивала (хорова, филма, позоришта...), националних награда и пензија и формирање критеријума за њихово добијање.
14.
Обнова и изградња.
Народна библиотека, Народни музеј, Музеј савремене уметности, Народно позориште, СНП... Изградња Српске опере.
15.
Заштита и финансирање мањинских културних специфичности.
16.
Реафирмација задужбинарства.

17.

Заштита културноисторијских споменика и добара.

18.

Очување и брига о свим културноисторијским споменицима на Косову Метохији и наставак континуираног рада српских културних институција као што су позоришта, галерије, културноуметничка друштва, издавачка делатност...

У овим начелима не помињу се откупи књига, слика, носача звука, стимулације за филмове и ванинституционалне позоришне представе, стипендије, интернационални фестивали попут ФЕСТА, БИТЕФА, БЕЛЕФА, слобода стваралаштва и одсуства цензуре. То је због тога што се они помињу у законима о филму, позоришту, библиотекама и другим правним актима.

Само овако српска култура биће потпуно интегрисана у европски културни модел, не само следећи га него активно учествујући у његовом креирању, баштинећи европска достигнућа али и властиту оригиналност, свесна значајног утицаја оријента на музику, архитектуру, фолклор, литературу...

Само овако српска култура ће бити потпуно српска и потпуно универзална.